

Зелений Світ

ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА
УКРАЇНИ

№ 12 (365) грудень 2020

виживання
демократія
гуманізм

Шановні Друзі!

УЕА «Зелений світ» і редакція газети «Зелений Світ»

щиро вітають Вас із прийдешніми святами -

Різдвом Христовим та Новим 2021 Роком!

Бажаємо Вам усім здоров'я та родинного тепла, гараздів і статків.

Веселих Різдвяних свят!

Голова УЕА «Зелений світ» Ю. Самойленко

Головний редактор газети «Зелений Світ» В. Ткаченко

В УКРАЇНІ ХОЧУТЬ ЗБІЛЬШИТИ ЗАГАЛЬНУ ПЛОЩУ ЗАПОВІДНИКІВ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО РІВНЯ

Міністерство захисту навколишнього середовища та природних ресурсів вважає цілком реальним збільшити показник заповідності земель в Україні до європейського показника в 15% від загальної території з нинішніх 6,1%.

Про це під час онлайн-конференції заявив заступник міністра захисту навколишнього середовища та природних

ресурсів України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій та цифровізації Руслан Стрілець.

«Сьогодні ми маємо 6,1% заповідності по всій території України. Ми робимо все можливе, щоб збільшити цей відсоток до середньоєвропейських 15%, тим більше, що цього абсолютно реально досягти для України», — сказав він.

УКРАЇНА МОЖЕ ЗАПУСТИТИ РИНОК ТОРГІВЛІ КВОТАМИ НА ВИКИДИ ПАРНИКОВИХ ГАЗІВ ДО 2025 РОКУ

Заступник міністра захисту навколишнього середовища та природних ресурсів з питань європейської інтеграції Ірина Ставчук сподівається, що в Україні ринок торгівлі квотами на викиди парникових газів буде запущений до 2025 року. Про це вона сказала під час онлайн-конференції.

«Європейський Союз підтримує дати запуску системи як 2025-2027 роки. Нам нічого не заважає зробити це раніше, якщо це буде зроблено раніше, але система дуже складна і її запуск вимагає значної кількості законодавства і нормативно-правових актів... беручи до уваги обсяг необхідних рішень, які повинні бути прийняті, можливо, ринок не буде запущений до 2025 року, але при активній політичній волі та підтримці це

можна намагатися прискорити», — сказала вона.

За словами Ставчук, Міністерство активно працює над запуском такого ринку.

«Першим кроком є впровадження системи моніторингу звітності верифікації. Закон був прийнятий, і Міністерство сфокусоване на тому, щоб з наступного року ця система запрацювала. Всі необхідні постанови були прийняті, працюємо над наказами та робимо все можливе, щоб ця система почала працювати. Щоб правильно планувати систему торгівлі, нам потрібно зрозуміти, в яких секторах які реальні викиди парникових газів. Підприємства звітують, але немає уніфікованих методик», — зазначила вона.

ГРУДЕНЬ

- 1 - Всесвітній день боротьби зі СНІДом
- 2 - Міжнародний день боротьби за скасування рабства
- 3 - Міжнародний День людей з інвалідністю
- 5 - Всесвітній день ґрунтів
- Всесвітній день волонтерів
- 6 - День Збройних Сил України
- 7 - День місцевого самоврядування в Україні
- 9 - Міжнародний день боротьби з корупцією
- Міжнародний день пам'яті жертв злочинів геноциду, вшанування їхньої людської гідності і попередження цих злочинів
- 10 - День прав людини
- 11 - Міжнародний День Гір
- 12 - День сухопутних військ України
- 13 - День благодійності
- 14 - День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС
- 19 - День святого Миколая
- 25 - Католицьке Різдво

США ОФІЦІЙНО ВИЙШЛИ З ПАРИЗЬКОЇ КЛІМАТИЧНОЇ УГОДИ

США, після трьох років затримки, стали першою у світі країною, яка офіційно вийшла з Паризької кліматичної угоди.

Президент США Дональд Трамп анонсував цей крок ще у червні 2017 року, назвавши цей договір «поганим» для американців. Затримка з виходом пов'язана зі складною процедурою, прописаною в угоді саме через побоювання, що Штати можуть захотіти вийти з угоди.

Жодна з країн-учасниць не може подавати повідомлення про вихід раніше ніж через три роки з дати ратифікації — це 4 листопада 2016 року, а вихід може відбутися через 12 місяців після подання. Саме тому офіційний вихід США з угоди відбувся 4 листопада 2020 року.

Сполучені Штати ще можуть повернутися до угоди, якщо так вирішить наступний президент.

США відповідальні за приблизно 15% викидів парникових газів у світі.

БЕЗОС ПОЖЕРТВУВАВ НА ЗАХИСТ ДОВКІЛЛЯ МАЙЖЕ 800 МЛН. ДОЛ.

Засновник Amazon, найбагатша людина світу Джефф Безос повідомив, що пожертвував 791 млн доларів 16 організаціям, які займаються збереженням довкілля. Про це він написав в Instagram.

«Протягом останніх кількох місяців я навчався у групи неймовірно розумних людей, які доклали зусиль для боротьби зі зміною клімату та його наслідками для громад у всьому світі. Мене надихає те, що вони роблять, і радий допомогти їм масштабуватися.

Ці пожертви в розмірі 791 мільйон доларів — це лише початок мого зобов'язання у розмірі 10 мільярдів доларів на фінансування вчених, активістів, громадських організацій та інших. Ми всі можемо захистити майбутнє Землі через сміливі дії вже зараз», — зазначив Безос.

Серед тих, хто отримає гранти: Фонд ClimateWorks, Всесвітній фонд дикої природи, Інститут світових ресурсів та інші. Суми грантів становлять від 5 до 100 млн доларів.

Економічна правда

Газета «Зелений світ».
Виходить з 1989 року.
Засновники газети: УЕА
«Зелений світ»

Передплатний індекс
Свідчення про реєстрацію
№ 630 серія KB
від 10.05.1994 р.
Ідентифікаційний код

Юридична адреса: 04070, м.
Київ, Конtrakтова площа, 4
Адреса для листування:
01004, м.Київ, вул.Л.Толстого, 9

e-mail: vtkach_ko@ukr.net .

ВЕБ сторінка УЕА «ЗС»
WWW.zelenysvit.org.ua

Шеф-редактор
Юрій Самойленко
Головний редактор
Віктор Ткаченко

Думки, висловлені авторами
матеріалів, можуть не збігатися
з позицією редакції.

Рукописи не рецензуються
і не повертаються. Листування
з читачами лише на сторінках
газети.

Надруковано УЕА «Зелений
світ»

Тираж 999 прим.

В газеті використовуються
матеріали з інтернет-видань:
Кореспондент.нет; Майдан-
ІНФОРМ; УНІАН; Утро.ru; «Обо-
зреватель», Експрес online,
eko.portal, ЕКОЛОГІЯ ЖИТТЯ,
ECOTOWN.

УЕА «Зелений світ» створе-
на в 1988 році як реакція суспіль-
ства на жакливий екологічний
стан в Україні, спричинений
Чорнобильською катастрофою
1986 року. Асоціація є членом
Міжнародної федерації «Друзі
Землі».

Голова УЕА «Зелений світ»
Юрій Іванович Самойленко.

Газета «Зелений Світ» була,
на час створення, одним з най-
перших неформальних антире-
жимних видань, в якому відкри-
валася правда про стан здоров'я
нації та екологічні негаразди
в країні. Газета стала рупором
демократії. В епоху тотального
замовчування та брехні на наших
шпальтах відкривалися жакні
картини радянської дійсності.

КИЇВ – У РЕЙТИНГУ НАИБРУДНІШИХ МІСТ

Жителі Києва звернулися до столичної
влади через проблему надзвичайно забруд-
неного повітря у місті. Відповідна петиція
опублікована на сайті КМДА, передає УНН.

«Велика кількість загазованості від авто-
мобілів, які постійно перебувають у заторах,
зменшення кількості зелених насаджень у
зв'язку з масштабними забудовами по місту
сприяє в просуванні столиці в рейтингах міст
з великим забрудненням повітря.

Нове озеленення не приживається, а
старі дерева знищуються. Місто Київ у по-
рівнянні з його станом у 70—80 роках значно
втратило свій статус зеленого міста.

У квітні 2020 року індекс забруднення
повітря в місті Києві складав 376 одиниць, що
характеризується як небезпечний рівень. Це
більш як удвічі брудніше, ніж у китайському
Шанхаї, де сильний смог — це звичне яви-
ще», — зазначається у тексті.

Тож, вирішити проблему із якістю по-
вітря пропонується шляхом будівництва в
місті веж для очищення повітря, які навіть
у найзадимленіші дні зменшать смог до по-
мірного рівня.

МОСКВА ЗВИНУВАТИЛА КРИМЧАН У «КРАДІЖЦІ» ВОДИ

Російський віце-прем'єр Марат Хуснуллін,
якого призначили «куратором» окупованого
Криму, пояснив критичну нестачу води на
півострові тим, що її «крадуть».

Як повідомляє «Крим.Реалії», про це
Хуснуллін сказав у суботу російським жур-
налістам. За його словами, правоохоронні
органи за необхідності можуть бути залучені
«для контролю і перевірок несанкціонованих
підключень до водопроводу» в Криму.

«Ключова проблема втрат — це крадіжка.
...за необхідності треба залучати правоох-
оронні органи, потрібно взяти на контроль,
звідки йде несанкціонований забір, де не-
правильні прилади обліку стоять, де сьогодні
люди спеціально ламають або псують прилади
обліку, поливають свої городи. У нас десь не
вистачає води вдома, а хтось без лічильника
воду ллє скільки завгодно», — цитуює Хуснул-
ліна російське агентство ТАСС.

ЗБИТОК ВІД ПОЖЕЖ НА ЛУГАНЩИНІ ВИМІРЮЄТЬСЯ МІЛЬЯРДАМИ ГРИВЕНЬ

За підрахунками Міністерства захисти
навколишнього середовища та природних
ресурсів, численні пожежі в Луганській
області, які сталися там наприкінці
літа—на початку осені, завдали державі
багатомільярдної шкоди. На розчищення
згорілих лісів і висадку нових дерев підуть
роки. Таку думку в інтерв'ю «Фокусу» висло-
вив Міністр екології Роман Абрамовський.

«Збитки підраховують, це будуть мільяр-
ди гривень. На Луганщині, швидше за все,
дійсно були підпали — близько 100 осередків
загоряння, що неможливо в разі звичайної
лісової пожежі», — підкреслив міністр.

Абрамовський також розповів, що
розв'язувати проблему відновлення згорілих
лісів можна двома шляхами: шляхом само-
засівання і за допомогою централізованого
висаджування молодих саджанців.

Абрамовський також зазначив, що особ-
ливості регіону диктують свої правила від-
новлення згорілих зелених насаджень.

«Це залежить від багатьох факторів:
типу ґрунту, характеру ґрунтових вод та
ін. Лісорозведення не так дорого коштує,
але кліматичні умови на сході України не-
сприятливі. Необхідно висаджувати сіянці із
закритою кореневою системою. Вони кошту-
ють набагато дорожче, але у них практично
стовідсоткова приживлюваність. Навіть якщо
кліматично умови не дуже сприятливі, то в
ґрунті, що закриває кореневу систему, є по-
живні речовини, яких вистачає приблизно на
рік», — розповів міністр.

За словами Абрамовського, зараз за
подібною технологією працює один завод у
Львівській області, але для закриття потреб
потрібно ще хоча б 4 аналогічних підпри-
ємства. Одне вже заплановане до відкриття
на сході України в першому півріччі 2021
року.

Що ж стосується лісових пожеж, Абра-
мовський скептично відреагував на припу-
щення про умисні підпали.

«Я далекий від думки, що хтось спеці-
ально підпалює ліс, це скоріше робиться з
необережності. Раніше ліс не горів настільки
масштабно, бо не був таким сухим, як зараз.
Зазвичай спочатку загоряється суха лісова
підстилка, але вогонь не перекидався на
зрілу деревину», — розповів міністр.

УНІАН

БЕРЕГ ЗАВАЛЕНИЙ РИБОЮ

У Молочному лимані, що у Запорізькій
області, зафіксовано масову загибель риби.
Про це у Facebook повідомляє прес-служба
Держрибагентства України.

«Під час рейду працівниками Азовського
рибоохоронного патруля у Молочному ли-
мані, поблизу смт Кирилівка Якимівського
району Запорізької області, зафіксовано ма-
сову загибель водних біоресурсів», — йдеться
у повідомленні.

Як зазначається, на одному квадратному
метрі виявлено від 300 до 500 штук загиблої
азовської хамси.

Про факт загибелі риби для встановлення
причин її мору проінформовано працівників
Приазовського національного природного
парку та Кирилівської селищної ради.

ПОСАДОВЦІ СУДИТИМУТЬ ЗА НЕЗАКОННУ ПОРУБКУ ДЕРЕВ

На Волині судитимуть чотирьох поса-
довців лісового господарства за нанесення
17,6 млн грн збитків через незаконну по-
рубку дерев. Про це повідомляє Державне
бюро розслідувань.

Слідчі територіального управління ДБР,
розташованого у місті Львові, завершили
досудове розслідування відносно дирек-
тора держпідприємства «Турійське лісове
господарство», заступника начальника Во-
линського обласного управління лісового
та мисливського господарства, а також двох
колишніх головних спеціалістів лісового від-
ділу зазначеного управління.

Посадовці обвинувачуються у службовій
недбалості, яка спричинила тяжкі наслідки
(ч. 2 ст. 367 КК України).

ПРОВЕДЕННЯ XVI З'їзду УЕА «ЗЕЛЕНИЙ СВІТ» ПЕРЕНЕСИТЬСЯ

У зв'язку з технічними проблемами, засідання чергового XVI з'їзду УЕА «Зелений світ» переноситься на II декаду січня 2021 року. Детальнішу інформацію повідомить Виконавча управа УЕА «Зелений світ» пізніше.

Заплановано: місце проведення з'їзду м. Київ, вул. Толстого, 9-а. Здійснити проведення засідання з'їзду за допомогою електронних засобів зв'язку Інтернету в програмі Skype, у зв'язку з обмеженнями, встановленими відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 р. № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2».

УЕА «ЗЕЛЕНИЙ СВІТ» ЗАСТЕРІГАЄ ПРО ЯДЕРНУ НЕБЕЗПЕКУ

Голова УЕА «Зелений світ» Юрій Самойленко 23.11.2020 р. звернувся із заявою до Президента України Володимира Зеленського, керівників уряду та парламенту, копії направлені до посольств країн Group of Seven.

У заяві пропонується керівникам держави втрутитися у ситуацію й забезпечити гарантії ядерної безпеки та незалежність Держатомрегулювання під час прийняття рішень у сфері його компетенції відповідно до національного законодавства та Конвенції про ядерну безпеку, Стороною якої є Україна.

«Звертаємо Вашу увагу, — йдеться у заяві, — з приводу загрозливої ситуації, що склалася навколо питань пов'язаних із безпечною експлуатацією АЕС.

Останні місяці спостерігається тиск із боку окремих працівників СБУ та експлуатуючої компанії ДП «НАЕК «Енергоатом» на незалежності ядерного регулятора — Державну інспекцію ядерного регулювання України (Держатомрегулювання). Мета цього тиску — отримати дозвіл на експлуатацію енергоблоків Запорізької АЕС попри виявлені недоліки в їхньому ремонті.

Комісією Держатомрегулювання з 09 по 13 жовтня 2020 р. було проведено комплексне інспекційне обстеження ВП «Запорізька АЕС» щодо готовності енергоблоку №5 до експлуатації на енергетичних рівнях потужності. За результатами обстеження було складено Акт № АІО-112/1-19 від 13 листопада 2020 р., в якому вказані заходи, що не були виконані, та зазначено про відсутність підстав для видачі дозволу на продовження дії ліцензії на експлуатацію енергоблоку №5.

У листах на Міненерго України Держатомрегулювання також вказує на неможливість експлуатації енергоблоку №6 ВП «Запорізька АЕС» на енергетичних рівнях потужності після 31 грудня 2020 р.

Наразі два блоки ЗАЕС вимушено простоють у ремонті через те, що нове керівництво ДП «НАЕК «Енергоатом» за підтримки СБУ лобіюють закупівлю запчастин у АТ «МК «Дізел-Енерго», яке не має прав на технічну документацію та потрібних виробничих потужностей, натомість має обвинувачення у постачанні контрафактної продукції в Україні та РФ.

З метою лобіювання були зірванічасні випробування дослідної партії запасних частин до резервних дизель-електростанцій (РДЕС) виробництва українського підприємства ТДВ «БЗ «РЕМА», який обрано вітчизняним альтернативним виробником вказаної продукції та з яким укладено відповідний договір. Скасовано також ухвалені раніше рішення щодо поставок на ЗАЕС і ХАЕС запасних частин для РДЕС виробництва ТОВ «КМЗ», який був призначений тримачем оригіналів конструкторської, технологічної, експлуатаційної та ремонтної документації, з правом внесення змін до зазначених оригіналів документації та проведенням авторського нагляду відповідно до вимог стандарту.

Такі дії не лише мають ознаки корупції, вони напругу стосуються ядерної безпеки. РДЕС є системами, критичними для безпеки АЕС. Саме втрата резервного енергопостачання внаслідок відмови РДЕС під час зупинки реактору для розхолодження корпусу призвела до важкої аварії з розплавленням активної зони та наступного вибуху водню на японській АЕС Фукусіма, коли стався землетрус і цунамі.

Упевнені, що Вас, як і громадськість, хвилює стан безпеки атомних станцій України та можливі наслідки використання ними запасних частин, які мають сумнівне походження. ЗМІ неодноразово висвітлювали зазначену проблему, проте публікації не отримали належної реакції», — йдеться у заяві.

прес-служба УЕА «Зелений світ»

МХП МАСШТАБУЄ СВОЮ ПРОГРАМУ ІЗ ВИСАДКИ ДЕРЕВ

Агрохолдинг МХП продовжує популяризацію в Україні дбайливого ставлення до навколишнього середовища. З урахуванням карантинних обмежень, компанія разом з громадами-партнерами висадила цього року близько 11,5 тисяч дерев у 12 областях України, повідомляє УНН із посиланням на прес-службу компанії.

На початку листопада відбулася заключна частина Всеукраїнської екологічної акції «Зелена планета з МХП». На Волині та Київщині з дотриманням усіх карантинних вимог висадили 400 дерев: дуби, липи, горобини, туї, ялівці, катальпи.

Основна частина проекту пройшла наприкінці весни та на початку літа, коли Благодійний фонд «МХП — Громаді» передав громадам з 12 областей України 11 тис. саджанців. Висадка цих дерев дала початок майбутнім скверам та алеям у 450 населених пунктах — здебільшого у сільській місцевості, де працюють підприємства МХП.

За словами ініціаторів акції, загалом у 2020 році планували висадити близько 20 тисяч дерев, однак ще на підготовчій стадії отримали від громад заявки на 30 тисяч саджанців. Епідемія COVID-19 суттє-

во вплинула на проект, тому його вдалося втілити лише частково.

«Цей проект ми робили гуртом — фонд, 12 підприємств МХП, люди 450 сіл та містечок з усієї України. Приємно бачити бажання громад створювати навколо себе зелені простори. І дуже важливо, що ці дерева люди саджали власноруч, це буде стимулювати їх дбати про результати своєї праці», — розповіла директорка БФ «МХП — Громаді» Тетяна Волочай.

ДВА ДЕСЯТКИ ВІННИЧАН НАВЕЛИ ЛАД У ЛІСОПАРКУ

Вінничанка Марина Батова організувала прибирання лісопарку. Про це повідомляє Держ.Вінниця з посиланням на «Суспільне».

На заклик Батової відгукнулися майже два десятки містян. За кілька годин вони зібрали майже 200 пакетів сміття: пляшок, паперу, одноразового посуду та інших відходів. Сміття сортували на місці.

«Я самостійно намагалася прибрати тут. Винесла шість великих пакетів сміття і зрозуміла, що я одна маленька, а лісопарк великий і сміття дуже багато, потрібна допомога. У соцмережах розмістила інформацію про прибирання і люди відгукнулися», — розповіла Батова.

Серед учасників прибирання були й постійні учасники подібних акцій. Наприклад, Галина Тріпко, яка вже разів з 20 брала участь у наведенні ладу в парках і скверах Вінниці.

ЗАПОБІГТИ КАТАСТРОФІ У КАРПАТАХ

Якщо не вжити рішучих дій з протидії незаконній масовій вирубці лісу в Карпатах, Україну чекає екологічна катастрофа і серйозні матеріальні, а може і людські втрати. Аби цьому запобігти, у ситуацію має втрутитися вище керівництво держави. Про це йдеться у петиції активіста Андрія Кобрини, яку він зареєстрував на сайті президента України 11 листопада, повідомляє OBOZREVATEL.

Аби уникнути подальшого погіршення ситуації та виникнення екологічної катастрофи, Кобрин пропонує низку кроків, зокрема:

створити спеціальний охоронний орган на базі Національної Гвардії України;

розширити межі Національних природних парків та посилити контроль на цих територіях;

збільшити відповідальність за незаконну вирубку лісу;

виділити кошти на розробку комп'ютерної програми моніторингу стану Карпат у живому часі. Що полегшить контроль над незаконними діями в цих межах;

до контролюючих органів залучити громадських активістів, що борються з незаконним знищенням українських Карпат;

заручитися підтримкою міжнародної організації GreenPeace.

Наразі вимогу вжити дієвих заходів для порятунку українських Карпат підписали майже 6 тисяч громадян України. Аби петицію розглянули і на сформульовані в ній вимоги відреагували у президента, її мають підтримати щонайменше 25 тисяч осіб.

Даша Птаховська

КОЛИ МОЖНА БУДЕ ЖИТИ В ЧОРНОБИЛІ

У Чорнобильську зону можна буде повернутися жити. За прогнозами Мінприроди, через 50–60 років радіоактивність елементів і конструкцій у регіоні значно знизиться.

Люди житимуть у 30-кілометровій зоні відчуження без будь-яких обмежень, але 10-кілометрова зона назавжди залишиться непридатною для життя. Це ствердив міністр захисту навколишнього середовища і природних ресурсів Роман Абрамовський в інтерв'ю «Фокус».

За прогнозами Мінприроди, за 50–60 років радіоактивність елементів і конструкцій значно знизиться, а надзвичайно активні елементи приберуть у геологічне сховище. Зараз потрібно демонтувати нестабільні конструкції всередині нового конфайнменту (утримання — 24 канал).

Це потрібно зробити, оскільки, якщо щось впаде і підніметься курява, рівень радіації підвищиться. Неможливо буде зайти в арку у звичайних засобах захисту, доведеться залучити маніпулятори, — ствердив Абрамовський.

Він зазначив, що через 60 років треба буде вивчати питання про те, як розібрати арку. «Її можна відкотити назад і повністю демонтувати, щоб розібрати конструкції об'єкту укриття. До цього потрібно буде витягти з 4-го енергоблока всі активні паливні елементи, графіт, що були на даху», — також додав Абрамовський.

ГОРІШНІ ПЛАВНІ ЛІДІРУЮТЬ ЗА ЧИСТОТОЮ АТМОСФЕРИ

Місто Горішні Плавні (Полтавська обл.) за комплексним індексом забруднення атмосфери (КІЗА), що враховує ступінь забруднення атмосферного повітря за п'ятьма пріоритетними забруднювальними домішками, в першому півріччі 2020 року знову отримало найкращий показник серед 39 міст України, в яких розраховується індекс (1,4).

За даними Центральної геофізичної обсерваторії (ЦГО) ім. Б. Срезневського, список міст із дуже високим рівнем забруднення очолюють Маріуполь (14,3), Кам'янське (13,1), Одеса (13), Дніпро (12,4) і Кривий Ріг. За ними йдуть Київ (9,5), Миколаїв (8,3), Херсон (7,8), Черкаси (7,8) і Запоріжжя (7,7).

«Дуже високий і високий рівень забруднення повітря був зумовлений здебільшого значними середніми концентраціями формальдегіду, діоксиду азоту, фенолу, фтористого водню, оксиду вуглецю, завислих речовин», — констатується в дослідженні ЦГО.

Зокрема, середні концентрації формальдегіду перевищували середньодобові гранично допустимі концентрації (ГДК) у 2,3 раза, діоксиду азоту — в 1,5 раза, а вміст фенолу сягнув рівня 1,0 ГДК.

Зазначено, що показник КІЗА загального рівня забруднення атмосферного повітря в містах України в першому півріччі 2020 року знизився до «підвищеного» рівня — 6,9 із «високого рівня» в 7,1 у першому півріччі 2019 року і 7,6 — у першому півріччі 2018 року. Якщо минулого року поліпшення відбулося за рахунок зниження вмісту фенолу, то цього — фтористого водню.

ЦГО зазначає, що порівняно з минулим роком у 16 містах спостерігалось зниження рівня забруднення атмосферного повітря (за КІЗА), найпомітніше — в Дніпрі, Миколаєві, Луцьку (до 6,4) і Лисичанську (до 5,0).

Водночас у восьми містах рівень забруднення зріс, найпомітніше — у Кременчуці (до 7,1) і Черкасах.

Найменш забруднене повітря (за КІЗА) у січні-червні 2020 року, окрім Горішніх Плавнів, було в Ізмаїлі (2,8), Світловодську (2,8), Харкові (3,1) і Чернівцях (3,3).

Оцінка стану забруднення атмосферного повітря в містах України здійснювалася за даними спостережень у 39 містах на 129 стаціонарних постах державної системи моніторингу гідрометеослужби. В атмосфері визначали вміст 22 забруднювальних речовин.

УКРАЇНА ПОТОПАЄ У СМІТТІ

Україна потопає у смітті. Вирішити проблему могли б нові сучасні сміттєпереробні заводи, проте ні влада на місцях, ні численні екоактивісти не пояснюють громадянам України, що такі об'єкти повністю безпечні, повідомляє «Обозревателю».

«Знаєте, в гірських районах люди думають, що вода підніметься і все винесе, тому звалища влаштовують на берегах річок, біля самої води. Навесні річки розливаються і забирають сміття. Але українські ріки не сміттєпроводи. Необхідно підвищувати свідомість людей. По суті, угорці виловили наше сміття, утилізували його», — пояснив Абрамовський.

Він зазначив: вища державна влада швидко відреагувала на скандальну ситуацію, а от на місцях особливих змін не відбулося.

«Президент поставив завдання терміново вирішити це питання — закрити стихійні звалища, провестись роз'яснювальну роботу серед населення. Але ви ж розумієте, що люди це робили протягом 200–300 років, за рік дуже важко змінити їх традиції», — підкреслив міністр.

Він заявив, що ситуацію могло б змінити будівництво сучасних сміттєпереробних заводів у всіх регіонах України. Але цей процес гальмують протести місцевих жителів, яким ніхто не пояснив, що нові

об'єкти не принесуть їм ніякої шкоди.

«У тому ж Закарпатті голова обласної адміністрації Олексій Петров намагався виділити земельну ділянку, щоб створити на ній безпечний полігон і побудувати завод з механіко-біологічної обробки сміття. В результаті люди запротестували, перекрили трасу з Мукачева на Ужгород. Тут є провина і облміністрації, яка повинна проводити більш масштабну роз'яснювальну роботу. Перше, що пот-рібно пропагувати: сучасні технології переробки відходів екологічно безпечні, це стосується і викидів в атмосферу, і ароматики», — підкреслив Абрамовський.

УНІАН

ЩО РОБИТИ У РАЗІ ВИЯВЛЕННЯ ЗВАЛИЩА МЕДВІДХОДІВ

У разі виявлення звалища з медвідходами громадяни можуть звернутися до Держекоінспекції зі скаргою.

«Що робити, коли під час прогулянки ви побачили звалище з великою кількістю медичних відходів або пакетів із позначкою біологічної небезпеки?»

У цьому разі ви повинні звернутися до Державної екологічної інспекції. Щоб підготувати скаргу до ДЕІ, вам необхідно:

- зафіксувати несанкціоноване звалище з медвідходами на фото або відео;
- встановити координати місця розміщення сміття;

- надіслати звернення на електронну пошту info@dei.gov.ua або зателефонувати на гарячу лінію інспекції за номерами: +38 (044) 521-20-38, 38 (044) 521-20-40», — деталізував голова ДЕІ Андрій Мальований.

Держекоінспекція зареєструє скаргу та в рамках перевірки звалища притягне винних до відповідальності або ж звернеться до правоохоронців для проведення розслідування.

«Працівники Держекоінспекції зареєструють ваше звернення та здійснять перевірку вказаної локації. За незаконне розміщення відходів передбачена адміністративна відповідальність за статтею 82 КУпАП — штраф від двадцяти до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів (340 — 1360 гривень). Крім того, у разі виявлення забруднення відходами води та ґрунтів, засмічення лісів для порушників також передбачено стягнення збитків за шкоду довкіллю, які можуть сягати мільйонів гривень. Якщо винні за фактом засмічення не встановлені, Держекоінспекція звертається до правоохоронних органів для початку розслідування», — пояснив Андрій Мальований.

Голова ДЕІ також нагадав, що недовзі інспекція за дорученням Прем'єр-міністра проведитиме перевірки суб'єктів господарювання, діяльність яких пов'язана з поводженням з відходами.

«А наразі ДЕІ за дорученням Прем'єр-міністра України готується до проведення перевірки дотримання природоохоронного законодавства на підприємствах, які перевозять та утилізують медвідходи», — додав Андрій Мальований.

Загалом протягом 2019 року в Україні утворено приблизно 100 тисяч тонн медвідходів. Згідно з санітарними нормами вони повинні утилізуватись, а не вивозитись на полігони.

НА МІСЦІ ПОЖЕЖ НА ЛУГАНЩИНІ ВИСАДИЛИ 10 ТИСЯЧ СОСЕН

Поблизу селища Осколонівка, яке постраждало внаслідок масштабних пожеж, понад 250 волонтерів зі Львівщини, військовослужбовців та активістів з Луганщини взяли участь у створенні «Львівського гаю». Про це повідомляє пресслужба Луганської ОДА, передає УНН.

Зазначається, що в рамках акції «Схід і захід разом!» на трьох гектарах висаджено більше 10 тисяч саджанців дерев хвойних порід.

«Ці саджанці сосни вирощено на Львівщині у суперсучасному розпліднику у спосіб висадки із закритою кореневою системою. Тож деревця мають добре вкорінитися на Луганщині!» — зазначив голова Львівської обласної ради Олександр Ганущин.

Додається, що це перша масштабна громадська ініціатива, з якої розпочалося відновлення лісів у Луганській області. Наступного тижня мають надійти саджанці з Тернопільщини та Одещини.

УНН

У ЧЕРКАСАХ ВІДБУЛАСЯ «АНТИХУТРЯНА» ФОТОВИСТАВКА

Фотоконкурс «Я ношу хутро тільки так!» об'єднав черкашан, переконаних, що носити хутро можна єдиним способом — як живу тваринку у люблячих руках.

— Ми вирішили провести фотоконкурс саме напередодні зими, коли люди починають купувати теплі куртки і пальта — і, за існування у нинішній час маси теплих, красивих і модних речей зі штучного хутра, невинувато жорстоким і застарілим є слівцтво нафталіновій моді радянських часів — придбання речей з натуральним хутром, — зазначає співорганізатор конкурсу Лариса Бондаренко.

— Через карантинні обмеження, прийом фото на конкурс та голосування відбувалося онлайн і ми отримали не лише фото, але і багато коментарів черкашан, що вважають немодним варварством носіння сьогодні (коли ми не живемо у печерах і вважаємо себе розумними і освіченими людьми) хутра, ціна якому — не лише тисячі гривень, але й знищені життя.

— У мене були хутрянні речі, але нині свідомо обираю лише штучне хутро. Сьогодні, коли у світі панує агресія, яка провокує війни, а планета знаходиться на межі екологічної катастрофи, хочеться огорнути навкілля добром: робити добрі справи, допомагати тим, хто цього потребує, захищати слабших. Тварини, як ніхто, сторицею здатні повертати турботу, добро і любов. А ще вони підіймають настрій. Невже брендові вироби з хутра вартують життів тих, хто з довірою дивиться у вічі людині? Будьмо добрішими, мудрішими, відповідальнішими — і планета нам віддячить, інформує прес-клуб реформ.

ПРО МІЖНАРОДНИЙ МОЛОДІЖНИЙ РУХ «SCHOOL RECYCLING WORLD»

Проектна діяльність «Міжнародного молодіжного руху «School Recycling World» спрямована на розвиток екологічної культури, соціальної відповідальності, запровадження системи комплексного сортування вторинної сировини і правильного поводження з відходами та їх логістика у закладах освіти і розвитку корпоративної соціальної відповідальності.

Протягом останніх чотирьох років реалізації пілотного освітнього проекту роздільного збору відходів «School Recycling», який працює у 80 навчальних закладах трьох областей України, взявши за основу міста обласного значення, міста та села. Загальними зусиллями встановлено 960 контейнерів для щоденного сортування та накопичення вторинної сировини: пластик, папір, Tetra Pak, метал. Усі залучені фінансові ресурси витратили на потреби своїх шкіл. Учасниками стали понад 22 000 школярів та їх сім'ї; відправлено на перероблення 165 тонн вторинної сировини. Отримані фінансові ресурси від збуту зібраної вторинної сировини учасники витрачають на потреби своїх шкіл.

В Україні організація щорічно реалізовує: «Національний освітній проект School Recycling», проект обміну досвідом «Еко патруль — кращі практики», національний рейтинг «Еко школа року», Всеукраїнський фестиваль соціальної реклами «Waste management school recycling», «Марафон роздільного збору відходів», Всеукраїнський проект «Мішечок», еко пікніки, тренінги, лекції та інші активності.

ПЕРША ПРОМИСЛОВА ПАРТІЯ ПАПЕРУ З ОПАЛОГО ЛИСТЯ

В Україні випустили перші 1,5 тони промислового паперу з опалого листа. Отриманий матеріал мають намір перетворити на пакети, проби паперового посуду та картону.

Автор технології RE-leaf Валентин Фречка розповів, що ідея з'явилася ще в шкільні роки. Минулого року розробку випробували на спеціалізованому обладнанні, а вже за рік — допрацювали технологію та реалізували ідею в умовах повноцінного промислового виробництва.

«Ми зіштовхнулися із низкою проблем, зокрема із відсутністю виробничих потужностей, які б дали змогу переробити опале листя на волокно у промислових масштабах. Але ми це зробили, і нашою вершиною на цьому шляху, стало виробництво першого промислового тоннажу паперу», — розповів Валентин Фречка.

Технологія передбачає подрібнення й очищення листя, яке варять у гігантських чанах, а згодом — видаляють вологу з отриманої маси. В результаті листя розтягується і перетворюється на гладкий папір, або ж набуває потрібної форми в сусідньому цеху — там з матеріалу роблять екологічне пакування для продуктів.

У процесі виробництва сировина розігрівається лише до 40 градусів, а отже, жодна шкідлива речовина не випаровується у повітря.

ПАПІР З ОТРУЙНИХ РОСЛИН

Українські дослідники винайшли спосіб, який дозволить перероблювати у папір навіть отруйні рослини. Йдеться про борщівник Сосновського, а також про сільфію пронизанолисту.

Таку ідею вже запатентували. Детальніше її описали у статті Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

Придумав нову технологію студент Інституту економіки та менеджменту Роман Сав'юк. Він пояснив, що більшість підприємств зараз використовують для виробництва паперу деревну целюлозу.

Це тягне за собою певну частку у вирубуванні лісів. Натомість ми пропонуємо альтернативу — використовувати целюлози тих рослин, які щороку відновлюються, — наголівосив дослідник.

«Ми пропонуємо переробляти навіть отруйні рослини та сухостій — це дуже важливо. Звісно, це може допомогти уникнути багатьох масштабних пожеж, спричинених спалюванням трави», — додав розробник.

АЕРОКОСМІЧНИЙ ЕКО-КОНТРОЛЬ

Фахівці Національної екологічної ради України наголошують: «Лісові території захищають ґрунт від процесів ерозії, запобігаючи поверхневому стоку опадів. Ліс начебто губка, яка спочатку накопичує, а потім віддає воду струмкам та річкам, регулює стоки вод з гір на рівнини, запобігає повені. Кожне дерево акумулює навколо себе до 400 літрів води. Ми щорічно можемо спостерігати, до чого призводить неконтрольована вирубка лісу в Карпатах. Ерозія ґрунту, що розвивається після вирубки, призводить до повеней. Вода, яка не стримується деревами, змитає все на своєму шляху».

CO₂ має властивість надовго затримуватися в атмосфері. Єдиний вихід — різко знизити його викиди, а також збільшити площу зелених насаджень.

На Всесвітньому економічному форумі в Давосі більше 3000 лідерів з 117 країн одногослоно підтримали амбітну ініціативу з висадки в різних країнах світу одного трильйона дерев, що разом зі зменшенням на 50% викидів в атмосферу парникових газів повинно зупинити зростання температури на землі і значно очистити атмосферу від шкідливих домішок. Площа в майбутньому висаджених дерев буде приблизно дорівнювати території Австралії, що, на думку вчених і лідерів країн, є цілком здійсненним завданням.

Наша країна теж приєдналася до цієї ініціативи. Зокрема столична влада вирішила висадити понад мільйон дерев.

В Україні в 2019 році вирубили ліс на території 450 тис. га, у той же час посадили саджанці всього на 42 тис. га.

Розуміючи всі ці виклики, Державна екологічна інспекція України має намір створити Центр з фіксації екологічних порушень за допомогою аерокосмічної зйомки. Це буде суттєвий прогрес у роботі. За допомогою аерокосмічних знімків, здійснених під час зондування, Держекоінспекція зможе точніше фіксувати злочини проти довкілля та швидше знаходити винуватців. А ретроспективний аналіз допоможе зрозуміти, на яких територіях потрібно проводити посилений контроль.

ВЧЕНІ НАЗВАЛИ НАЙБІЛЬШ РАННЮ ОЗНАКУ COVID-19

Сухість і неприємні відчуття в носі виникають задовго до втрати смаку та нюху і можуть служити попередженням про зараження.

Іспанські вчені звернули увагу на найбільш ранні ознаки COVID-19 — сухість і неприємні відчуття в носі, які виникають у тих, хто заразився коронавірусом до втрати нюху і смаку. Результати дослідження опубліковані на сайті medRxiv.

Відзначається, що зміну або повну втрату запаху і смаку відзначають, приблизно, 80% хворих на COVID-19. Вчені пов'язують це з ураженням епітелію носоглотки.

Зокрема, мішенями для SARS-CoV-2 служать келихоподібні клітини, розкидані по епітелію дихального і кишкового тракту. У носоглотці ці клітини продукують муцини — головний компонент слизу, що виділяється, аби захистити дихальні шляхи від проникнення вірусів.

Фахівці з університету Барселони припустили, що втрата нюху при коронавірусі пов'язана з тим, що уражені вірусом келихоподібні клітини перестають виділяти слиз, необхідний молекулам, що відповідає за запахи, щоб прилипати до відповідних рецепторів.

Вчені провели дослідження в групі з 35 пацієнтів з легкою формою COVID-19, які відзначають втрату нюху, а також паралельно — в контрольній групі здорових людей аналогічного віку та статі. Близько 70% пацієнтів групи з коронавірусом на ранніх стадіях захворювання заявили, що відчувають сухість у носі, а половина учасників скаржилася на відчуття, ніби їм зробили промивання носа. Симптоми тривали, в середньому, 12 днів і за часом збігалися або передували втраті нюху і смаку, яка, в підсумку, виявилася у 80-85% заражених.

Як пояснили автори дослідження, незвичайні відчуття в носі пов'язані з тим, що потрапляння вірусу в респіраторний епітелій викликає його висихання. Це також знижує нюхову чутливість.

На думку вчених, результати їх роботи дуже важливі для раннього виявлення інфекції, особливо у тих, у кого вона протікає в легкій або безсимптомній формі.

ВЧЕНІ НАЗВАЛИ РЕАЛЬНУ КІЛЬКІСТЬ ОСІБ, ЩО ЗАРАЗИЛИСЯ КОРОНАВІРУСОМ

Реальна кількість інфікованих коронавірусом COVID-19 по всьому світові більш як у шість разів вища, ніж стверджує офіційна статистика. До такого висновку прийшли вчені з Австралійського національного університету в Канберрі (ANU), опублікувавши статтю про свої дослідження в британському науковому журналі Royal Society Open Science.

«Кількість заражених коронавірусом у Великій Британії, Франції та Бельгії набагато вища, ніж вказано в офіційних статистичних даних. В Італії, як показує аналіз, кількість інфікованих у 17 разів вища, ніж повідомляється. Навіть в Австралії, яка демонструє один із кращих показників у світі, насправді заражених у п'ять разів більше, ніж вказано в інформації МОЗ», — відзначають вчені ANU.

«Ми виявили, що справжня кількість заражених коронавірусом набагато вища, ніж кількість підтверджених випадків у багатьох країнах, і це має важливі наслідки як для контролю захворювання, так і для прогнозування поширення вірусу. Наш аналіз, зокрема, показав, що більше 5,4 млн осіб у Великобританії — 8% населення — були інфіковані коронавірусом (згідно з офіційними даними, у країні на 18 листопада було зареєстровано 1,43 млн заражених коронавірусом. — Ред.), — розповів автор дослідження професор Квентін Графтон.

Дослідники вивчили дані 800 млн жителів 11 європейських країн, а також Австралії, Канади, Південної Кореї і США.

«Наше моделювання свідчить про те, що, наприклад, в Австралії фактична кількість інфікованих наприкінці серпня була в п'ять разів вища, ніж офіційна цифра в 25,7 тис. осіб і швидше за все наближалася до позначки в 130 тис. Це набагато більше за офіційно підтверджену цифру, і це дає привід задуматися над тим, як ми справляємося з пандемією в широкому сенсі», — пояснив професор.

У ВООЗ ЗАЯВИЛИ ПРО «СВІТЛО В КІНЦІ ТУНЕЛЮ» ПАНДЕМІЇ

Генеральний директор Всесвітньої організації охорони здоров'я Тедрос Адханом Гебреєсус заявив, що остання інформація про ефективність вакцин проти коронавірусу дає підстави сподіватися, що пандемію можна зупинити, повідомляє DW.

«У результаті останніх позитивних даних про випробування вакцин, світло в кінці цього довгого темного тунелю стає все яскравішим. Зараз є реальна надія, що вакцини, разом з вжитими заходами в сфері охорони здоров'я, допоможуть покласти край пандемії COVID-19», — сказав він.

Гебреєсус закликав багаті країни виділяти більше грошей на допомогу бідним країнам. «Це не акт благодійності, а найшвидший і найраціональніший спосіб покласти край пандемії COVID-19 і стимулювати розвиток світової економіки», — зазначив глава ВООЗ.

За його словами, розроблена для цих цілей програма вимагає для реалізації тільки в цьому році 4,3 мільярда доларів США. Ці кошти передбачається виділити на закупівлю і доставку великої кількості вакцин, тестів і медикаментів. На втілення цієї програми ВООЗ в наступному році знадобиться ще 23,8 мільярда доларів, додав Тедрос Гебреєсус.

НАТУРАЛЬНИЙ ПРОДУКТ, ЩО ВБИВАЄ КОРОНАВІРУС

Німецькі вчені виявили натуральний продукт, здатний пригнічувати до 97% коронавірусної інфекції в організмі. Висновки фахівців з Інституту молекулярної вірусології Медичного центру Університету Ульма з'явилися на порталі bioRxiv.

У ході дослідження вчені встановили, що сік чорноплодної горобини може придушити до 97% вірусу SARS-CoV-2. Ще активніше пригнічувався вірус грипу. Також ефективність показали зелений чай і сік граната.

«Ми виявили, що сік чорноплодної

горобини, сік граната і зелений чай мають віруліцидну активність проти обох вірусів, що дозволяє припустити, що полоскання ротової порожнини може знизити вірусне навантаження в порожнині рота, тим самим знижуючи передачу вірусу», — йдеться в роботі вчених.

Фахівці пояснили, що ці та інші натуральні соки, а також зелений чай здатні послабити віруси за рахунок кислого середовища і рослинних поліфенолів на 80%.

ДІТЯМ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я ТРЕБА СНІДАТИ

Підлітки, які регулярно пропускають прийом їжі вранці, ризикують отримати ожиріння, діабет другого типу і серцево-судинні захворювання.

Пропуск сніданку збільшує ризик виникнення ожиріння у підлітків, а також передчасного розвитку у них діабету другого типу і захворювань серця. Такого висновку дійшли бразильські та європейські вчені, повідомляє MedicalXpress.

Дослідники порівняли спосіб життя, фізичну активність і харчування європейських і бразильських підлітків. При цьому враховували масу тіла, ріст і параметри. В експерименті брали участь 3528 європейських і 991 бразильська дитина віком від 14 до 18 років.

З'ясувалося, що серед усіх типів поведінки, пов'язаних з їжею, найсильніша схильність до ожиріння спостерігалася у тих, хто пропускав сніданок. У хлопчиків, що не снідали, середній обхват талії був на 2,13-2,61 сантиметри більше, ніж у тих, хто їв вранці, а у дівчаток — на 1,97 сантиметра. Також виростав і середній показник маси тіла.

СИРІ ОВОЧІ СТАНОВЛЯТЬ ЗАГРОЗУ ДЛЯ КИШЕЧНИКА

Вчені з США розповіли, як сирі овочі відображаються на роботі кишечника.

Дослідники встановили, що вживання овочів, що не піддавалися термічній обробці, тягне за собою ряд негативних наслідків для травлення. Такі продукти знищують корисні бактерії, які допомагають травленню і зміцненню імунітету.

Дослідження проводилися на людях і гризунах. Були розроблені спеціальні дієти для чотирьох груп мишей. Гризуни першої і другої групи їли сирі м'ясо і солодку картоплі, а представники третьої і четвертої груп вживали ті ж продукти в відварному, підсмаженому або тушкованому вигляді.

За підсумками експерименту вчені звернули увагу на те, що у гризунів, які їли різні види м'яса, не було різниці в мікрофлорі. При цьому у гризунів, що харчувалися овочами, вона сильно відрізнялася.

Проаналізувавши відмінності, дослідники зробили висновок, що сирі овочі знищують корисні бактерії в кишечнику, а термічно оброблені, навпаки, діють на мікрофлору органу травлення позитивно.

АЗОВСЬКЕ МОРЕ МОЖЕ ПЕРЕТВОРИТИСЬ НА ЛИМАН

У Криму експерти прогнозують екологічну катастрофу. Зокрема, Азовське море може перетворитись на затоку чи лиман. Все через будівництво моста через Керченську протоку — роботи здійснюють, не дотримуючись жодних правил та експертиз.

Будь-які заходи, які здійснюють, не тільки не узгоджують з нормами законодавства, а категорично суперечать нормам чинного законодавства в Україні. Про це в ефірі 24 каналу розповів заступник директора інституту водних проблем та меліорації НАН України Михайло Яцюк.

За словами Яцюка, будівництво мосту призвело до того незворотних змін: зміни в плані самої Керченської протоки, змінилася берегова лінія, існують факти знищення екології острова Тузла.

Яцюк сказав, що будь-яке будівництво повинно проходити з експертизами. В українському законодавстві передбачено низку норм та оцінку впливу на довкілля. Якби міст будували, дотримуючись норм законодавства України, можна було б запобігти наслідкам, які бачать сьогодні.

«Ми маємо наслідковий принцип, що ці порушення призводять до великих збитків, які будуть тільки прогресувати», — пояснив Яцюк.

Яцюк зауважив, що повністю виправити ситуацію вже неможливо. Однак можна застосувати певні заходи адаптації, щоб проблема не погіршувалась. Він додав, що проблему в Азовському морі відчуває не лише Україна, але й країни, які межують з морем. Грузія, яка вже говорить про зміну міграції риби, водяного пласту, якості води. Це відчуває вже і Румунія, і Болгарія, і Туреччина, — запевнив Яцюк.

Яцюк пояснив, що негативний вплив внаслідок цієї екологічної проблеми відчувають і мешканці півострова. Мовиться і про умови їхнього проживання, і про ризики для здоров'я. «Щодо питання водозабезпечення — ті заходи, які здійснює влада Криму, можуть призвести навіть до гуманітарної катастрофи», — підсумував він.

Тетяна Пасічник

НИНІШНІЙ СТАН ВОДОСХОВИЩ ПРИЗВЕДЕ ДО КАТАСТРОФИ

Практично повне припинення фінансування обслуговування таких небезпечних об'єктів як водосховища, може призвести до техногенної катастрофи. Якщо ситуацію не змінити, вона у будь-який момент може обернутися багатомільярдними збитками та людськими жертвами. Про це йдеться у публікації на сторінці Громадського формування «Екологічний патруль» у Фейсбук.

Активісти «Екопатруля» нагадують: радянська влада, створюючи водосховища ціною величезних жертв, усвідомлювала небезпечність цих об'єктів — і забезпечувала їм ретельний догляд. Після розпаду СРСР ситуація змінилася. Особливо після проведення реформування галузі.

Внаслідок реформування були суттєво скорочені штати фахівців, ліквідований флот, заробітна плата працівників залишається на мінімальному рівні, і як наслідок, пішов відтік молодих фахівців, що

є проблемою всього водогосподарського комплексу, де вік працівників перевищує 60 років, — зазначено у дописі.

«Водосховища існують кожен день, кожен день невеликий штат робітників на антикварному обладнанні 60-х років ХХ сторіччя продовжує забезпечувати їх безаварійну роботу. Сотні кілометрів дренажних каналів, величезна мережа спостережних свердловин, моніторингові роботи, ремонт насосних станцій та очищення дренажних каналів проводяться майже на ентузіазмі працівників водогосподарського комплексу. Чомусь на рівні держави відношення до еколого- та техногенно-небезпечних об'єктів, якими по суті являються водосховища, йде по залишковому принципу», — наголошують активісти.

Вони застерігають: подібна ситуація може призвести до техногенної катастрофи.

«Державою виділяються величезні кошти на правоохоронну та судову діяльність, мотивуючи це необхідністю забезпечення безпеки громадян у державі, і при цьому, не звертається увага на забезпечення безпеки тих самих громадян від можливих негативних наслідків у разі виникнення аварійних ситуацій на водосховищах. Державою перестали виділятися кошти для розширення моніторингових робіт на водосховищах, залучення новітніх технологій для моделювання подальших негативних явищ, заміни обладнання 60-х років ХХ сторіччя на сучасне обладнання з меншим енергоспоживанням», — констатували активісти «Екопатруля».

Наразі в «Екопатрулі» закликають усі екологічні та природоохоронні організації долучитися до кампанії з донесення серйозності проблеми до керівництва держави.

НА УКРАЇНУ ЧЕКАЄ АНОМАЛЬНО ТЕПЛА ЗИМА

У синоптиків є всі підстави очікувати, що зима 2020/2021 років буде аномально теплою. Про це в коментарі «Апострофу» повідомила завідувач відділу прикладної метеорології та кліматології Українського гідрометеорологічного інституту Віра Балабух.

За її словами, як і минулого року, у нас переважатиме область високого тиску, але з південними потоками, які приносять тепло і суху повітряну масу.

«Атлантичний і Північний Льодовитий океани мають зараз дуже високу температуру, а саме вони впливають на клімат в Європі. Все це впливає на атмосферні процеси, що врешті-решт призведе до збільшення меридіональності цих процесів, тобто посилення більш південні і північні потоки. Очікується, що на території Південно-Східної Європи, в тому числі і України, переважатимуть більш теплі і сухі повітряні маси, що надходять з Африканського континенту і Азії», — пояснює кліматолог.

Однак навряд чи прийде зима буде тепліше попередньої, але в середньому температура буде вище на 2 градуси, каже Балабух.

«Коли ми говоримо, що нас чекає більш тепла зима, ми говоримо про загальні тенденції. Так, десь на 60% пере-

важатиме тепла погода, вища за норму. Але певна кількість днів буде потрапляти в кліматичну норму, ймовірність, що буде похолодання, звичайно є», — зазначила вона. Разом з тим, вчена повідомила, що даний рік вже конкурує з 2016, який був найтеплішим за весь час метеорологічних спостережень.

За прогнозами синоптиків, зима 2020-2021 в Україні очікується тепла з нетривалими періодами морозів. У грудні протримається плюсова температура, а під Новий рік можливі сніг і заморозки.

Метеорологи прогнозують збереження тенденцій минулих років: скорочення тривалості зими і навіть можливі крижані дощі.

Синоптик Віра Балабух прогнозує, що цієї зими очікується мало снігу, крижані дощі, відлиги і невеликі морози.

ДЕРЖАВА МОЖЕ ЗУПИНИТИ ЗНИЩЕННЯ ПРИРОДИ, АЛЕ ВОНА ЦЬОГО НЕ РОБИТЬ

Держава не переймається станом природи в Україні й не вирішує проблеми охорони довкілля. Про це йдеться у статті 24 каналу «Безцінне багатство, яке не цінують: про стан природи в Україні». Зокрема, голова Української природоохоронної групи (УПГ) Олексій Василюк у своєму коментарі відзначає, що «українці не знають елементарних речей, наприклад, які наслідки можуть бути через надмірне використання природних ресурсів».

У Карпатах рубають ліс і не бачать елементарного прямого зв'язку між зрубаним лісом у горах і повеннями, які потім затоплюють села.

Або посуха на Поліссі у квітні цього року. Це найвологіший місяць — річки і болота мають бути повні води, земля має бути вологою... Але на Поліссі розорано багато територій, що були колись болотами, а переорана земля швидко висихає. До того ж минулої зими випало мало снігу, тож болота і ґрунтові води не мали з чого поновити запаси вологи. В результаті вітер легко забрав пересохлий ґрунт, спричинивши пилову бурю. А по болотах і лісах поширились пожежі, бо, знову ж таки, води в річках, озерах і болотах, які раніше заважали розповсюдженню вогню, дуже мало.

«Минулої весни в Україні згоріло найбільше лісів за всю історію спостережень, — продовжує Василюк. — І добре, що в травні пішли дощі і зупинили поширення пожеж. А що буде наступного року? Ніхто не знає. Люди продовжують розорювати землю, осушують болота для видобутку торфу... Міндовкілля навіть під час пожеж видало декілька дозволів на розробку торфовищ на Поліссі. Торф дає мізерний внесок у економіку країни. Але шкода для природи через його видобуток — колосальна».

Активісти і журналісти можуть підняти проблеми і бити на сполох — скажімо, про розорювання земель чи видобуток бурштину та інше. Але зупинити такі негативні процеси може лише держава. А вона цього не робить.

Українські політики і чиновники, як правило, згадують про екологію і природу лише напередодні виборів.

40% ВИДІВ РОСЛИН НА ЗЕМЛІ НА МЕЖІ ВИМИРАННЯ

Глобальні дані свідчать, що у людства лишилося мало часу, щоб врятувати рослини й гриби, від яких залежить все живе на планеті.

Серед кожних п'яти видів рослин у світі два — на межі вимирання через знищення дикої природи. Про це свідчить нове міжнародне дослідження. Рослини й гриби лежать в основі життя на Землі. Але вчені кажуть, що тепер їм доводиться змагатися з часом, щоб знайти й визначити види перед тим, як вони будуть назавжди втрачені.

За словами вчених, невідомі види були невикористаною «схрипкою зі скарбами». Вони могли стати джерелом продуктів харчування, ліків, біологічного палива, які б допомогли вирішити численні проблеми людства. Не виключено, що якийсь з видів міг би допомогти в боротьбі з пандемією коронавірусу чи іншими інфекціями, — пише The Guardian.

Більше 4 тисяч видів рослин і грибів були відкриті лише в 2019 році. Наприклад, в Європі й Китаї були виявлені 6 нових видів, споріднених з цибулею й часником. В Каліфорнії вчені знайшли 10 родичів шпинату і 2 нові рослини, близькі до маніока їстівного. Потенційно виявлені нові рослини можуть допомогти забезпечити стійкі врожаї в майбутньому, попри кліматичні зміни.

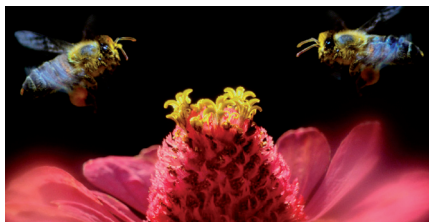
Нові медичні види включають миколайчики, знайдені в Техасі й здатні лікувати запалення, новий вид полину з антималярійною дією з Тибету й три варіанти енотери дворічної.

«Ми б не змогли вижити без рослин і грибів. Все живе залежить від них. І настав час відкрити цю схрипку зі скарбами», — сказав директор Королівського ботанічного саду в К'ю (RBG Kew) професор Александре Антонеллі з Великої Британії. RBG Kew очолив дослідження, яке об'єднало 210 вчених з 42 країн.

«Кожного разу, коли ми втрачаємо види, ми втрачаємо можливості для людства. Ми програємо в гонці з часом, втрачаючи види швидше, ніж ми можемо їх знайти й назвати», — додав вчений.

Головна причина втрати рослин — це знищення дикого середовища, де вони існували, заради створення ферм, — пише The Guardian. Також надмірне збирання врожаїв з диких рослин, будівництво, види-шкідники, забруднення й посилення кліматичної кризи теж грають роль у вимиранні видів.

ЧОМУ КОМАХИ ПЕРЕСТАЮТЬ ЗАПИЛЮВАТИ КВІТИ

Забруднення навколишнього середовища відбувається непомітно. Цього разу справа торкнулася запилення, інформує Ukr.Media.

За допомогою бджіл, мурах і метеликів рослини запилюються і розносять своє насіння далі. Тому навіть найменші коливання у звичках цих комах можуть привести до запустіння багатьох територій. Так що не дивно, що вчені б'ють тривогу, коли в якомусь з районів пропадають або гинуть бджоли. Як благородна червона риба не може жити в забрудненій воді, так і багато корисних тварин не здатні нормально існувати в поганих умовах.

У новому дослідженні команда німецьких і американських вчених вивчила бражників — один з видів нічних метеликів, який теж здатний запилювати рослини. Зазвичай ця комаха любить білі квіти з дуже специфічним запахом. Тобто в пошуках їжі вона орієнтується одночасно і на зорові органи чуття, і на нюх.

Під час експерименту бражникам давали ті самі квіти з відмінністю в тому, що перші росли в середовищі з низькою концентрацією озону, а другі — з високою. Результати передбачували. Бражник не захотів підлітати до других квітів, визнавши їх за чужі для нього. І хоча це цілком логічно, але таке змушує метеликів гинути від голоду в оточенні їжі.

Далі вчені спробували навчити бражника новому запаху, і метелик освоїв його досить швидко. Якоюсь мірою це дає надію на те, що еволюція все-таки спрацює в потрібному напрямку і зробить бражників більш універсальними комахами. Так чи інакше поки більш вибагливі особини будуть гинути, найбільш невибагливі виявляться у виграші.

Однак до цього доведеться прагнути не лише бражникам, а й іншим комахам. Ніяких ознак того, що забруднення навколишнього середовища хоча б призупиниться, немає, тому залишається спостерігати і намагатися обмежити свою власну емісію вуглекислого газу. Швидше за все, комахам доведеться «вписати» неприємні запахи в одну з умов збору нектару, тож вони будуть менше страждати від забруднення. Також великі шанси, що майбутні метелики і бджоли будуть менше орієнтуватися на нюх.

ПРО ВЕГЕТАРІАНСТВО

Всесвітній день вегетаріанства був заснований у 1977 році Північноамериканським вегетаріанським товариством, повідомляє 24 канал.

Слово «вегетаріанство» походить від пізньолатинського vegetabilis — рослинний. Це система харчування, що виключає вживання їжі тваринного походження.

Прийнято вважати, що вегетаріанство зародилось в азійських країнах ще у стародавні часи. До Європи вегетаріанство прийшло лише на початку XIX століття. До речі, в Англії було засновано перше товариство вегетаріанців у 1847 році. Наразі в цій країні проживає найбільша кількість прихильників такої дієти.

Вегетаріанство має як свої плюси, так і мінуси. Головне — якщо ж ви вирішили відмовитись від м'яса, то проконсультуйтеся з лікарем і складіть збалансований раціон, у якому буде достатньо білків, жирів і вуглеводів.

«КОКТЕЙЛЬ ФЕРМЕНТІВ» ПОЇДАЄ ПЛАСТИК УТРИЧІ ШВИДШЕ

Науковці поєднали кілька ферментів мікроорганізмів, здатних розщеплювати пластик. Разом вони можуть «пожирати» його утричі швидше. Про це повідомляє Science alert.

Уперше мікроорганізм (Ideonella sakaiensis), який виділяв спеціальні ферменти для розкладання пластику, виявили у 2016 році на заводі з перероблювання у Японії. Відтоді вчені усіляко експериментували, аби вдосконалити природний процес розпаду пластику за допомогою живих організмів.

У результаті чергового поєднання ферментів науковці вивели новий, який «пожирає» пластик ще швидше.

«Ми були раді побачити, що наш новий химерний фермент утричі швидший за окремі ферменти, отримані природним шляхом, відкриває нові можливості для подальших покращень».

У природі ферменти, що секретують мікроби, нерідко працюють разом, руйнуючи целюлозу, хітин й інші жорсткі клітинні структури. Та у процесі еволюції деякі мікроорганізми пристосувалися до розкладу полімерів, розвинувши двоферментну систему.

Намагаючись розробити швидші й ефективніші шляхи перероблення пластику, дослідники вважають, що коктейль з ферментів, імовірно, буде кращим рішенням.

СМАКОТИНКА

Новорічні закуски: салат-коктейль із креветками

Склад: 300 г варених очищених креветок, 1 авокадо, 2 огірки, 2 ст.л. сметани, 2 ст.л. майонезу, 1 ст.л. лимонного соку, 5 листків салату, пучок кропу, сіль.

Приготування: Авокадо очистити, видалити кісточку, порізати кубиками. Огірки промити та порізати кубиками. Кріп і салат промити та дрібно нарізати.

Авокадо, огірки, кріп, лимонний сік,

сметану та майонез змішати. Посолити за смаком.

До суміші додати креветки. Викласти у скляні вазочки.

